

Az oroszországi tudományos és műszaki információs rendszer jelenlegi problémái és feladatai

Az érdekelt tárcák és intézmények rendezésében került sor 1999. március 17–19-én *Integráció. Információs technológiák. Telekommunikáció* c. konferenciára, amelyen 450-en vettek részt, beleértve a FÁK-országokból és a külföldről érkezetteket is.

A konferencia – egy-egy neves szakember vezetésével – hét szekcióban hányta-vetette meg a tennivalókat. Az utóbbi két év leglényegesebb eseménye az volt, hogy az Oroszországi Föderáció kormányja 1997. július 24-i 950. sz. határozatával jóváhagyta a *tudományos és műszaki információs rendszer téziseit*. Ezek realizálása érdekében

- a tudományügyi minisztériumban speciális ülést tartottak, amelyek meghatározták az *információs rendszer tennivalóit 2000-ig*;
- megalakult a rendszer *koordinációs tanácsa* a tudományügyi minisztérium mellett;
- a tudományos akadémia és a tudományügyi minisztérium megállapodott abban, hogy a tudományos és műszaki információs rendszer csúcshintézménye a *VINITI* legyen;
- megtartották a rendszer *első szemináriumát*.

Annak ellenére, hogy különféle nehézségeket (mindenekelőtt pénzügyieket) kellett legyőzni, mégiscsak létrejött maga a rendszer, és a szövetségi, ágazati és regionális információs szervek a tudomány és a technika területén biztosítják az információvagyon gyűjtését, feltárását, őrzését és rendelkezésre bocsátását.

Ezzel szemben a rendszert illetően egy sor fontos tennivaló elvégzése nem következett be. Így nem oldódtak meg a finanszírozás, az állami ellenőrzés kérdései, hagyták felbomlani a területi szabadalmi tereket, úgyhogy nem lehet garantálni országshoz a szabadalmi tisztaságot és szabadalomképességet.

A konferencia az imént felsoroltakból kiindulva, a következő ajánlásokat tette:

- a rendszer koordinációs tanácsa és a *VINITI* érje el, hogy a tudományos és műszaki információs rendszert szabályozó törvényekben, rendeletekben és határozatokban végbemenjenek a jelen fejlődési szakasznak megfelelő módosítások;
- a tudományügyi minisztérium oldja (oldassa) meg a rendszer finanszírozásának égető kérdéseit;
- a tudományos és műszaki tájékoztatás szerveinek legyen több lehetőségük az információvagyon növelése érdekében az internet használatára;
- a koordinációs tanács munkája kerüljön „normális kerékvágásba”.

/GERASIMOV, V. M.–CVETKOVA, B. A.–POLUNINA, T. K.: *Problemy i zadaci sovremennogo etapa razvitiia sistemy naučno i tehničeskoj informacii.* = *Naučno-tehničeskaá informaciiá*, 1. ser. 1999. 10. sz. p. 7–11./

(Futala Tibor)

Milyen feladataik vannak a könyvtáros egyesületeknek? (Csehországi példán)

Csehországban a *Népművelők Szövetsége* (alakult 1906-ban) volt az első könyvtáros egyesület, ám számos cseh könyvtáros volt alapító tagja az 1896-ban létrejött *Österreichischer Verein für Bibliothekswesennek* is, amelyet a mai osztrák könyvtáros egyesület elődjének tekint.

A csehországi könyvtáros egyesületek múltját tanulmányozva kitűnik, hogy

- minden jelentős cseh könyvtáros személyiség egyesületi talajon fejtette ki reformtörekvéseit;
- az egyesületek egytől egyig civil képződmények voltak, és a demokrácia szabályai szerint működtek;

- a túlhajtott demokrácia lehetetlenné tette, hogy egyesítsék erőiket, holott ezt többen kezdeményezték a hatékonyabb érdekvédelem céljából.

A második világháború befejezése után, már 1945 májusában megalakult a *Cseh Könyvtárosok Egyesülete*, amely – miközben demokratikus szervezet maradt – megpróbálta levonni az első köztársaság egyesületi kudarcaiból adódó tanulságokat. Az 1948 februárjában bekövetkezett kommunista hatalomátvétel után – csehszlovákká bővülve – az egyesület még kb. egy éven át vegetált, aztán pedig „már nem volt rá szükség”.